

ACTUALITEITEN EU- RECHT EN DIRECTE BELASTINGEN

11 SEPTEMBER 2025

Sprekers

Prof. dr. Maarten de Wilde

Willem Boei LL.M

Thema's

- **Pijler II – policy**
- **Schumackerdoctrine**
- **Inhoudingsvrijstelling/technisch aanmerkelijkbelang**
- **Fraus legis en renteaftrek**

EFS POST-MASTERS

- **International en Europees belastingrecht:**
2 - 6 maart en 1 - 5 juni 2026
- **Customs law:**
22 - 26 september en 3 - 7 November 2025
- **Indirecte belastingen:**
Wekelijks van 9 september - 2 December 2025

EFS POST-MASTERS

- **NIEUW: POST-MASTER EU TAX LAW**
- **Doelgroepen:**
 - **Fiscalisten van buiten de EU**
 - **Niet-fiscalisten in en buiten de EU**
- **Online**
- ***Elke donderdag van 15 januari - 11 juni 2026***

EFS TOP LEVEL SEMINARS

- **Transfer pricing**
- **Customs and Excises**
- **EU Value added tax:**
24 - 26 september 2025

Pijler 2 – policy en ontwikkelingen

- Internationaal
 - G7-verklaring (28 juni 2025)
 - Overeenstemming over 'side-by-side' systeem, d.w.z. Pijler-2-vrijstelling Amerikaanse multinationals
 - Vrijstelling Amerikaanse moedermaatschappijen van UTPR en IIR, zowel t.a.v. binnenlandse als buitenlandse winsten
 - Technische uitwerking side-by-side systeem
 - Vermindering complexiteit
 - Herziening kwalificerende belastingtegoeden (ook substance-based non-refundable tax credits)
- Nederland
 - Aansluiting MCAA GIR (14 augustus 2025)
 - V&A document Belastingdienst (database praktijkvragen en antwoorden)
 - Pijplijn (Prinsjesdag 15 september 2025)
 - Implementatie DAC9
 - Incorporatie OESO-richtsnoeren (o.a. 15 januari 2025)

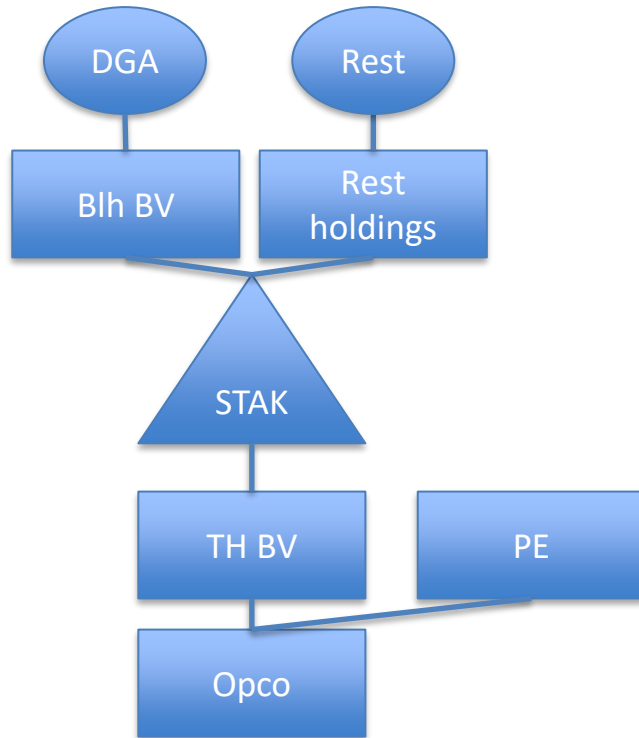
Schumackerdoctrine

- HR stelt HvJ EU in 3 zaken prejudiciële vragen over Schumackerdoctrine (18 juli 2025)
 - *Doctrine*: vergelijkbaarheid EU-verdragsvrijheden buitenlandse belastingplichtigen met binnenlandse belastingplichtigen in IB-sfeer t.z.v. persoonsgerelateerde tegemoetkomingen mits voldaan aan ‘Schumacker-criterium’ (HvJ EG 14 februari 1995, C-279/93)
 - *Onduidelijk*: kwantitatieve toets (>90% inkomen werkstaat) of kwalitatieve toets (altijd ergens) en hoe begrippen uitleggen?
- Hoge Raad: redelijke twijfel dus vragen stellen (cf. CILFIT-doctrine)
 - Vergelijkbaarheid enkel i.g.v. inkomen nagenoeg geheel in werkstaat?
 - Zo niet, moet werkstaat rekening houden met persoonsgerelateerde tegemoetkomingen indien woonstaat dat niet (volledig) kan doen?
 - Moet aandeel werkstaatinkomen in wereldinkomen worden bepaald naar woonstaat- of werkstaatmaatstaven?
 - Alleen arbeidsinkomen meenemen of ook andere typen inkomen zoals vermogensinkomen?
 - Ook partnerinkomen meenemen?
 - Pro-rata toekenning tegemoetkomingen?
- Q: Interstelselafhankelijkheden? Communautair begrippenkader? (‘inkomen’, ‘gezin’, ‘partner’)

Technisch aanmerkelijkbelang

HR 25 april 2025, nr. 22/04506, ECLI:NL:HR:2025:668, *BNB* 2025/95

Feiten en casus

- 2007 – Oprichting (familie)
- Januari 2011 – toetreding PE
- December 2011 – DGA en blh BV naar Curacao
- Eind 2015 – Verkoop Opco
- Januari 2016 – BRK (15% bronheffing) vervangen voor BRNC (vrijgesteld van bronheffing)
- Januari 2016 dividenduitkering door TH aan Blh via STAK

- Dividend belast bij Blh BV onder artikel 17, lid 3, onderdeel b Wet VPB 1969?

Bestanddelen van misbruik unierecht

Artikel 17, lid 3, sub b VPB moet conform EU-recht worden uitgelegd

4.4.1: Die rechtspraak van het Hof van Justitie houdt met betrekking tot het begrip misbruik van Unierecht in dat daarvoor enerzijds **een geheel van objectieve omstandigheden** is vereist waaruit blijkt dat in weerwil van de formele naleving van de door regels van Unierecht (in dit geval: de moeder-dochterrichtlijn) opgelegde voorwaarden het door die regels **beoogde doel niet werd bereikt** (hierna ook: het **doelvereiste**). Anderzijds is tevens een **subjectief element** vereist, namelijk de **bedoeling om een door het Unierecht (in dit geval: de moeder-dochterrichtlijn) toegekend voordeel te verkrijgen door kunstmatig de voorwaarden te creëren waaronder het recht op dat voordeel ontstaat**.

4.4.2: Zoals volgt uit de rechtspraak van het Hof van Justitie moet de vraag of de hiervoor in 4.4.1 bedoelde bestanddelen van misbruik van Unierecht (het doelveerste en het subjectieve element) aanwezig zijn, worden beantwoord **aan de hand van een onderzoek van alle feiten en omstandigheden van het geval**. In het bijzonder moet in elk concreet geval de desbetreffende **structuur in haar geheel worden onderzocht om te bezien of belastingplichtigen enkel formele of kunstmatige transacties hebben verricht waarvoor geen economische en commerciële rechtvaardiging bestaat, met als voornaamste doel wederrechtelijk een voordeel te verkrijgen**.

4.4.3 *Een concern begrepen als: een groepering van vennootschappen met (een) gemeenschappelijke achterliggende aandeelhouder(s) **kan als een kunstmatige constructie worden beschouwd indien het (i) niet is opgericht om redenen die de economische realiteit weerspiegelen, (ii) een zuiver formele structuur heeft en (iii) als voornaamste doel of een van zijn voornaamste doelen heeft een belastingvoordeel te verkrijgen dat de strekking of het doel van de toepasselijke belastingwetgeving ondermijnt.** Zo'n kunstmatige constructie doet zich met name voor wanneer de belastingheffing over dividenden wordt ontgaan doordat aan de concernstructuur een doorstroomvennootschap wordt toegevoegd tussen de vennootschap die de dividenden uitkeert en de uiteindelijk gerechtigde tot deze dividenden.*

Aanwijzingen voor misbruik van Unierecht

Aanwijzingen voor misbruik van Unierecht (ontleend aan de Deense zaken (4.4.4 – 4.4.6)):

- Inzet doorstroomvennootschap (vennootschap die zich uitsluitend bezighoudt met ontvangen en betalen van dividend),
- Relevante substance (ook bij activiteiten kan sprake zijn van kunstmatigheid, bijvoorbeeld bij zeer snel na ontvangst dooruitdelen),
- Relevante substance/aanwijzingen voor kunstmatige constructie aan de hand van: gegevens over beheer vennootschap, haar balans, gemaakte kosten, werknemers, kantoren en uitrusting van deze,
- Ontbreken vrijheid om te beschikken over ontvangen dividend.

Bestanddelen misbruik vertaald naar VPB

4.5.1: *Het hiervoor in 4.4.1 omschreven subjectieve element van misbruik van Unierecht bevat de bestanddelen van artikel 17, lid 3, letter b, van de Wet, dat wil zeggen zowel de subjectieve voorwaarde dat het hoofddoel of een van de hoofddoelen van het houden van het aanmerkelijk belang is om belastingheffing bij een ander te ontgaan, als de objectieve voorwaarde dat sprake is van een constructie of reeks van constructies die als kunstmatig wordt beschouwd. Voor de uitleg en toepassing van die bepaling in overeenstemming met het Unierecht moet daarom aan deze beide voorwaarden tezamen op een zodanige wijze inhoud worden gegeven, dat daaraan slechts wordt voldaan indien dit subjectieve element van misbruik van recht aanwezig is.*

4.5.2 *Bij de hiervoor in 4.5.1 bedoelde uitleg en toepassing van artikel 17, lid 3, letter b, van de Wet moet in de regel worden aangenomen dat tevens is voldaan aan het andere Unierechtelijke vereiste voor misbruik, namelijk het doelvereiste. Dit vereiste houdt in dat uit het geheel van objectieve omstandigheden van het geval blijkt dat het door de desbetreffende Unierechtelijke regeling (in dit geval: de moeder-dochterrichtlijn) beoogde doel niet wordt bereikt door (ook) in het aan de orde zijnde geval het in die richtlijn voorziene belastingvoordeel toe te kennen. Op dit punt zijn doel en strekking van artikel 17, lid 3, letter b, van de Wet gelijk aan die van artikel 1, leden 2 en 3, van de moeder-dochterrichtlijn.*

Bewijslast en tegenbewijs

Bewijslast inspecteur maar met tegenbewijs.

Nationale invulling aanwijzing misbruik zijnde “geen geldige redenen die de economische realiteit weerspiegelen” (aan de hand van de totstandkomingsgeschiedenis van de objectieve voorwaarde van artikel 17, lid 3, sub b VPB) (4.6.3):

- Geen materiële onderneming waartoe het belang functioneel behoort, en
- Geen wezenlijk functie ten dienste van de bedrijfsvoering van het concern, en
- Geen schakelfunctie tussen de activiteiten van het hoofdkantoor van de moeder en die van de kleindochter, en
- Geen substance heeft.

Wegdenkgedachte is ook een aanwijzing (4.6.4).

Als aanwijzingen aanwezig zijn kan behoudens tegenbewijs misbruik worden aangenomen (4.6.5).
Tegenwijs behelst: zakelijke redenen voor tussenschakeling die de economische realiteit weerspiegelen.

Eindoordeel

Voldaan aan subjectieve toets (wegdenkgedachte): zonder Blh 15% heffing, met Blh 0%.

Voldaan objectieve toets: Blh geen materiële onderneming, schakelfunctie of andere wezenlijke bedrijfsfunctie en beperkte substance.

Tegenbewijs slaagde: emigratie in januari 2016 was niet fiscaal gedreven. Gunstigere fiscale positie komt door vervangen BRK door BRNC. Gunstigere positie was dus niet vooraf door belanghebbende beoogt. Hof terecht ook gekeken naar 2007 en 2011.

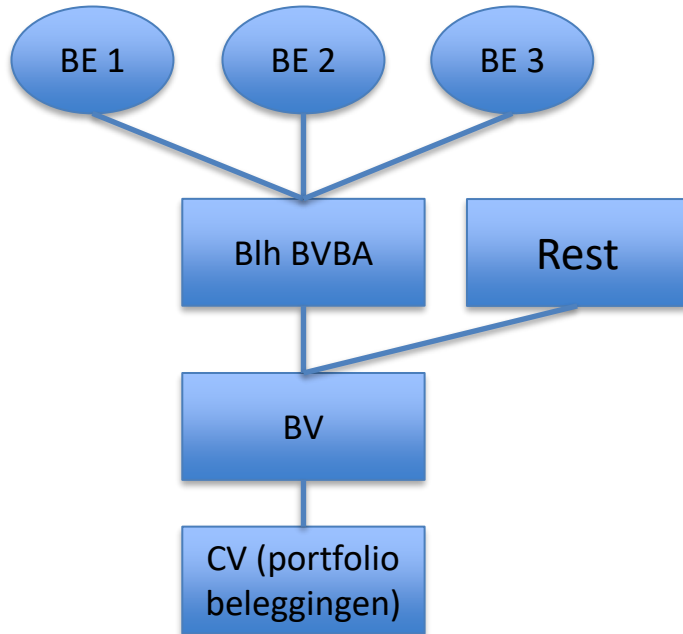
Geen onjuiste rechtsopvatting, rest feitelijk en niet onbegrijpelijk.

Inhoudingsvrijstelling

HR 18 juli 2025, nr. 22/02691, ECLI:NL:HR:2025:1162

HR 18 juli 2025, nr. 22/02695, ECLI:NL:HR:2025:1163

Feiten en casus

- 2004 – Blh BVBA oorspronkelijk opgericht als houdster Belgische NV (opco).
- 2011 – Verkoop Belgische NV.
- Sinds 2016 – Blh BVBA houdt aandelen in BV
 - BVBA geen kantoorruimte of werknemers in dienst (fungeert als pooler).
- Juli 2018: BV inhoudingsplichtig voor dividend aan Blh BVBA?

Kernoverwegingen

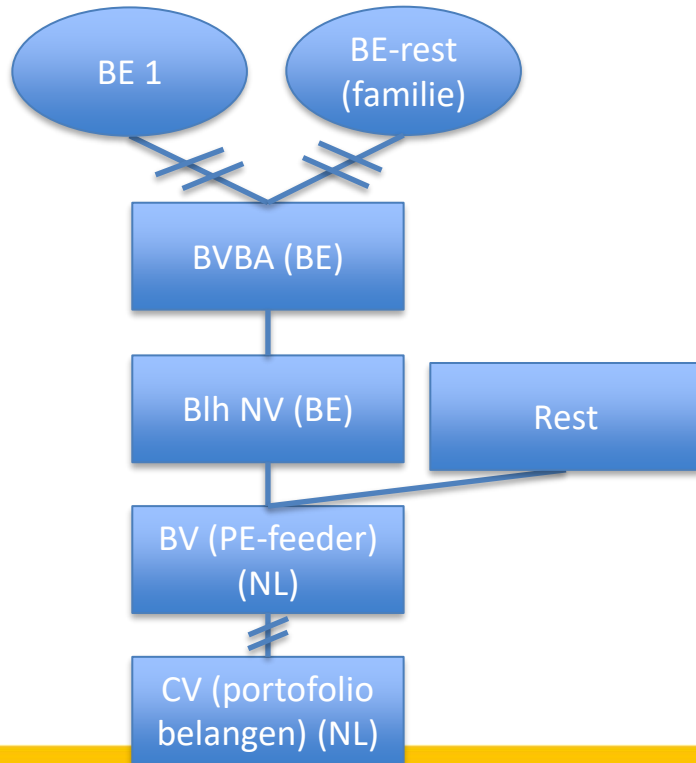
Verwijzing naar arrest van 25 april 2025:

- Artikel 4, lid 3, aanhef en letter c Divbel (inhoudingsvrijstelling) is evenals artikel 17, lid 3, letter b VPB een antimisbruikbepaling uit de moederdochterrichtlijn.
- Uitlegging misbruiktoets artikel 17, lid 3, letter b VPB zoals in arrest van april 2025 ook van toepassing voor inhoudingsvrijstelling.
- Overwegingen 4.4.1 tot en met 4.4.6 en 4.5.1 tot en met 4.6.6. van 25 april 2025 ook van toepassing bij uitlegging van de inhoudingsvrijstelling.

Toevoeging aan toetsingskader van het arrest van 25 april 2025:

*5.2.3 Aan dit toetsingskader wordt toegevoegd dat de vraag of sprake is van een concern dat als een kunstmatige constructie kan worden beschouwd als omschreven in rechtsoverweging 4.4.3 van het arrest van 25 april 2025, moet worden beantwoord aan de hand van een onderzoek dat niet is beperkt tot de feiten en omstandigheden die zich voordoen ten tijde van het opzetten van de constructie. **Gelet op de context van artikel 1, leden 2 en 3, van de moeder-dochterrichtlijn kan namelijk niet worden uitgesloten dat een constructie die aanvankelijk is opgezet om zakelijke redenen die de economische realiteit weerspiegelen, vanaf een bepaald moment als kunstmatig moet worden beschouwd omdat die constructie ondanks een wijziging in de omstandigheden in stand is gehouden. Daarom kunnen bij de beoordeling of de constructie kunstmatig is, mede feiten en omstandigheden in aanmerking worden genomen die zich voordoen of hebben voorgedaan na de totstandkoming van de constructie.***

Feiten (versimpeld) en casus

- Blh NV houdt 17 aandelenbelangen in Belgische en Nederlandse vennootschappen (een daarvan is BV).
- BV wordt bestuurd door het private-equityhuis die feitelijk ook de portfoliobelangen van CV beheert.
- BE 1 en echtgenote verrichten via BVBA voor Blh NV managementwerkzaamheden (administratie en juridische werkzaamheden) vanuit de woonruimte in hun woning tegen een managementvergoeding.
- Blh geen werknemers.
- BE1 is bestuurder van overige deelnemingen van Blh NV. Ook onderzoekt hij mogelijke acquisities voor Blh NV.
- 2018 – dividenduitkering door BV aan Blh NV.

Hof

- Voldaan subjectieve toets (wegdenkgedachte; uiteindelijke achterliggers natuurlijk personen)
- Voldaan objectieve toets:
 - belang in BV kan functioneel niet worden toegerekend aan materiële onderneming van Blh (wel voor andere belangen van Blh).
 - Geen enkele bemoeienis met BV of haar belangen
 - Geen personeel of kantoor of andere relevante substance
 - Blh kan niet vrij beschikken over dividend uit BV; Besluitvorming van Blh in handen van achterliggers.

Beroep op tegenbewijs faalt: geen geldige zakelijke redenen die de economische realiteit weerspiegelen.

Kernoverwegingen

Verwijzing naar arrest van 25 april 2025:

- Artikel 4, lid 3, aanhef en letter c Divbel (inhoudingsvrijstelling) is evenals artikel 17, lid 3, letter b VPB een antimisbruikbepaling uit de moederdochterrichtlijn.
- Uitlegging misbruiktoets artikel 17, lid 3, letter b VPB zoals in arrest van april 2025 ook van toepassing voor inhoudingsvrijstelling.
- Overwegingen 4.4.1 tot en met 4.4.6 en 4.5.1 tot en met 4.6.6. van 25 april 2025 ook van toepassing bij uitlegging van de inhoudingsvrijstelling.

Kernoverwegingen

Toevoeging aan toetsingskader van het arrest van 25 april 2025:

*5.2.3 Aan dit toetsingskader wordt het volgende toegevoegd. Uit de in artikel 1, lid 2, tweede alinea, van de moeder-dochterrichtlijn gegeven precisering volgt dat een constructie uit verscheidene stappen of onderdelen kan bestaan. **In dit verband blijkt uit overweging 8 van de preambule van de moeder-dochterrichtlijn dat het mogelijk is dat slechts bepaalde stappen of onderdelen van zo'n constructie kunstmatig zijn en daarom onder de antimisbruikbepaling vallen.** Het kan dan ook niet worden uitgesloten dat een constructie is opgezet om zakelijke redenen die de economische realiteit weerspiegelen, maar dat deze tevens stappen of onderdelen bevat die als kunstmatig moeten worden beschouwd. (...)*

Opmerkelijk

Toepassing op het onderhavige geval

5.4.3 (...) In dit verband heeft het Hof kunnen oordelen en meewegen dat de familie die aandeelhouder is van belanghebbende, geheel naar eigen goeddunken kan beslissen om de door de BV aan belanghebbende uitgekeerde winsten al of niet aan zich te laten uitkeren dan wel te doen aanwenden voor herinvestering, en dat belanghebbende in die zin niet vrij kan beschikken over de dividenden die zij ontvangt uit de BV. In dit kader heeft het Hof mede betekenis kunnen toekennen aan de omstandigheid dat voor belanghebbende geen verplichting bestaat om de van de BV ontvangen winsten geheel of gedeeltelijk te herinvesteren.

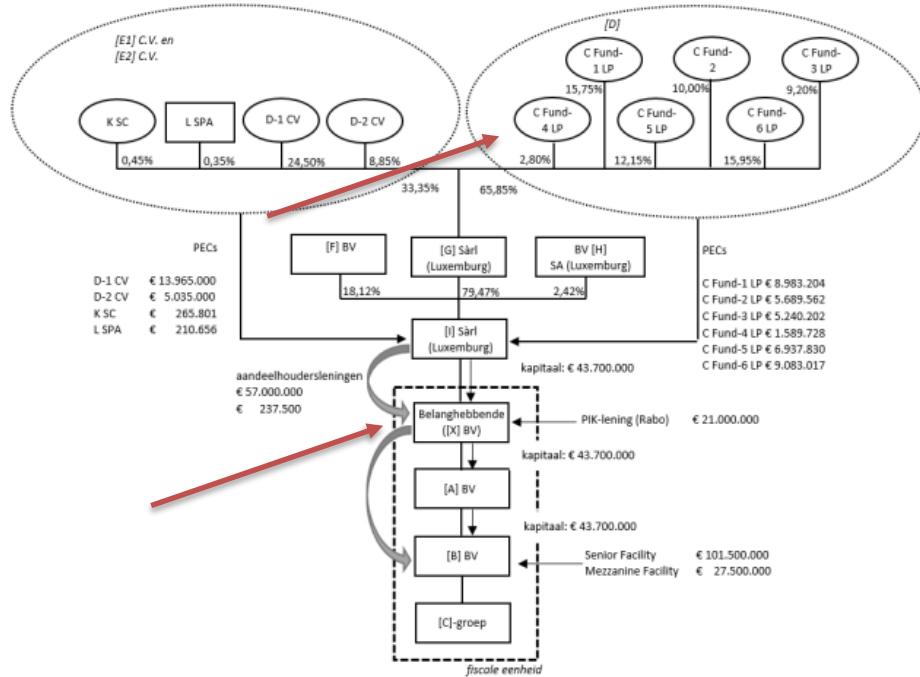
Fraus legis en renteaftrek

HR 5 september 2025, nr. 23/02746, ECLI:NL:HR:2025:1250

Stand van zaken na sidecar-arrest (HR *BNB* 2024/52)

- Fraus legis van wet als geheel kan ondanks niet-verbondenheid (Hunkemöller-arrest, HR *BNB* 2021/137 (16 juli 2021)).
 - Op teruggekomen in sidecar? Fraus legis van de wet alleen bij uitzonderlijke situaties waarbij grens van geoordeelde belastingbesparing duidelijk is overschreden, anders doel en strekking van de wet als geheel die verdergaat dan artikel 10a VPB (zie 4.6.4).
- Kunstmatige onverbondenheid kan worden bestreden met fraus legis in het kader van artikel 10a VPB (zie sidecar-arrest, r.o. 4.3.5 (5 maart 2024)).
 - Dit zonder kennelijke tegenbewijsmogelijkheid (r.o. 4.4.4). Beter af als je in primo wel verbonden bent?
- Voldaan aan artikel 10a, lid 1, maar succesvol beroep op tegenbewijs (lid 3): niet voldaan aan het motiefvereiste van fraus legis (zie sidecar-arrest, r.o. 4.6.5).
 - Gezien formulering wellicht alleen als dit tegenbewijs slaagt wegens spilfunctie (en niet wegens ontbreken van een onzakelijke omleiding/aanwezig zijn van parallelle)?

Arrest van 5 September 2025

Blh leent van verbonden lichaam, maar succesvol beroep op tegenbewijs gezien geen onzakelijke omleiding omdat LP's (PEC-houders) niet (indirect) zijn verbonden met Blh.

Directe inlener (Lux) had geen spilfunctie.

Kernoverwegingen

5.5.1 Vervolgens is het Hof toegekomen aan het standpunt van de Inspecteur dat aftrek van de resterende rente op de aandeelhoudersleningen niet is toegestaan op grond van handelen in **strijd met doel en strekking van de Wet als geheel**. Het Hof heeft de juistheid van dat standpunt terecht beoordeeld, aangezien de omstandigheid dat binnen de 10a-structuur de **aftrekbaarheid van deze rente niet wordt uitgesloten door artikel 10a van de Wet anders dan het middel aanvoert niet in de weg staat aan de mogelijkheid dat die aftrek toch moet worden geweigerd als gevolg van zich buiten de 10a-structuur voordoende gekunsteldheid met als gevolg strijd met doel en strekking (misbruik) van de Wet als geheel**. Dat doet zich voor in het geval van winstdrainage als bedoeld in het arrest van 16 juli 2021 (EFS: Hunkemöller).

5.5.2 (...) **Alleen in de specifieke situatie waarin binnen de 10a-structuur de geldverstrekker een financiële spilfunctie heeft**, geldt dat daarmee niet alleen in overwegende mate zakelijke overwegingen ten grondslag liggen aan de door hem verstrekte lening, maar dat daarmee ook is **uitgesloten dat ter zake van diezelfde lening wordt voldaan aan het motiefvereiste voor toepassing van het leerstuk van wetsontduiking (fraus legis)** (...)

Strijdigheid met vrijheid van vestiging (EU)?

HvJ EU 4 oktober 2024, ECLI:EU:C:2024:882, *BNB* 2025/6 (X BV)

57. (...) wanneer zij specifiek tot doel heeft gedragingen te verhinderen die erin bestaan volstrekt kunstmatige constructies worden opgezet die geen verband houden met de economische realiteit en die bedoeld zijn om de belasting te ontwijken die normaal gesproken verschuldigd is over winsten uit activiteiten op het nationale grondgebied

Ontbreken van economische realiteit vormt een van de doorslaggevende elementen voor de kwalificatie van een transactie als volstrekt kunstmatige constructie.

88. Wanneer daarentegen de betrokken **lening zelf elke economische rechtvaardiging ontbeert, en deze lening nooit zou zijn aangegaan indien er tussen de betrokken ondernemingen geen bijzondere betrekkingen bestonden en er geen belastingvoordeel werd nagestreefd, is het verenigbaar met het evenredigheidsbeginsel om de aftrek van rente in zijn geheel te weigeren**, aangezien de belastingdienst een dergelijke volstrekt kunstmatige constructie bij het vaststellen van de verschuldigde vennootschapsbelasting moet negeren. Als alleen de aftrek van een gedeelte van de over die lening betaalde rente zou worden geweigerd, zou dat de belastingplichtige in staat stellen het door middel van misbruik nagestreefde belastingvoordeel deels of zelfs in zijn geheel te verkrijgen, waardoor afbreuk zou worden gedaan aan de samenhang van de betrokken regeling.

Onzakelijke lening?

Stand van zaken na 5 September 2025

- Fraus legis van wet als geheel kan ondanks niet-verbondenheid (Hunkemöller-arrest, HR BNB 2021/137 (16 juli 2021)).
 - Op teruggekomen in sidecar? Fraus legis van de wet alleen bij uitzonderlijke situaties waarbij grens van geoordeelde belastingbesparing duidelijk is overschreden, anders doel en strekking van de wet als geheel die verdergaat dan artikel 10a VPB (zie 4.6.4).
- Kunstmatige onverbondenheid kan worden bestreden met fraus legis in het kader van artikel 10a VPB (zie sidecar-arrest, r.o. 4.3.5).
 - Dit zonder kennelijke tegenbewijsmogelijkheid (r.o. 4.4.4). Beter af als je in primo wel verbonden bent?
- Voldaan aan artikel 10a, lid 1, maar succesvol beroep op tegenbewijs wegens ontbreken van en onzakelijke omleiding door aanwezigheid financiële spilfunctie (lid 3): niet voldaan aan het motiefvereiste van fraus legis (zie 5 september 2025 r.o. 5.5.2).
- Voldaan aan artikel 10a, lid 1, maar succesvol beroep op tegenbewijs wegens een andere reden dan aanwezigheid financiële spilfunctie (lid 3): geen belemmering voor voldoen aan het motiefvereiste van fraus legis (zie 5 september 2025 r.o. 5.5.2).
- Strijdigheid van artikel 10a VPB met vrijheid van vestiging?

Bedankt voor uw aandacht!

Volgende webinars:

- **Customs and Excises**
 - 16 oktober van 16:00 – 17:00
- **VAT**
 - 27 november van 16:00 – 17:00